

STUDIEGIDS

© 2008

Professionele Opleidingen tot gediplomeerd

«Ayurvedisch Wellness Masseur»

«Helend Ayurvedisch Masseur»

«Ayurvedisch Consulent»

«Ayurvedisch Practitioner»

&

«OPEN CURSUS-AANBOD»

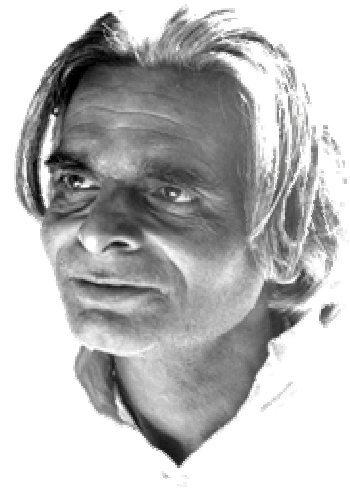
- voor iedereen toegankelijk -

Studiejaar 2011-2012
uitgavedatum 1/09/2011

te downloaden op:

www.yoga-ayurveda.be/STUDIEGIDS.pdf

Met dank aan Shri Harish Johari, leraar & inspirator van onze school. RamRam!

• Inhoudsopgave

Organisatie Van De Beroeps-Opleidingen p.2

BEROEPS-OPLEIDINGEN p. 3

Ayurvedisch Wellness Masseur p. 3

Helend Ayurvedisch Masseur p. 6

Ayurvedisch Consulent p. 10

Ayurvedisch Practitioner p. 15

Waarom wij de term "Ayurvedisch Therapeut" niet gebruiken p.16

OPEN CURSUS-AANBOD (+ prijzen) p. 21

Docenten p. 23

Praktisch p. 25

Prijzen beroepsopleiding p.26

Modulair – te respecteren volgordes p.27

Wettelijke bepalingen & officiële erkenning door Naturopathica p.28

• ORGANISATIE VAN DE BEROEPS-OPLEIDINGEN

Per Studiejaar of Modulair, men heeft volgende mogelijkheden:

- Men volgt het cursus-schema volgens de studie jaren.
Een lesjaar loopt van september/oktober tot begin juli.
De Cursus-schema's voor het huidige studiejaar vind men hier:
www.yoga-ayurveda.be/STUDIESCHEMAS 2011-2012.pdf.
- Dank zij de modulaire aanpak kan men zelf de opeenvolging van de cursussen bepalen & de opleiding maximaal aan de eigen situatie aanpassen. Men dient dan wel rekening te houden met bepaalde volgordes (zie pagina 27).
  - ➔ Men kan het cursus-rooster van een opleiding volgen, maar zo nodig een cursus van studiejaar verschuiven.
  - ➔ Men kan dus ook gedurende een lopend cursusjaar aanvangen met een beroepsopleiding.
  - ➔ Opleidingen kunnen over langere of kortere tijd dan het aangegeven aantal jaren gespreid worden.
- Wie één of meerdere cursussen volgde, en zich vervolgens wil engageren voor een gediplomeerde beroepsopleiding, kan dat. Voor de onderdelen die men nog dient te volgen geldt dan dezelfde gunstige prijsberekening (cfr. 'betaalwijzen' op p.25). Vermeld uw betalingsvoorstel op het inschrijvingsformulier, of stuur een mail naar het secretariaat.

• BEROEPS-OPLEIDINGEN

Gediplomeerde Beroepsopleiding: **AYURVEDISCH WELLNESS MASSEUR**

Deze opleiding omvat de holistische ayurvedische benadering van de mens via zijn lichamelijke aanwezigheid. Een eeuwenoude & beproefde vorm van preventieve gezondheidszorg, geleerd onder de handen van H. Johari & zijn masseurs.

Deze opleiding (die gelijk loopt met het 1ste jaar Helend Ayurvedisch Masseur) komen alle basis massage-technieken aan bod, 15 verschillende in totaal. Verder komen aan bod: de preciese indicaties & tegenindicaties van alle technieken, het herkennen van gifstoffen (en hoe die te verminderen), typologie (dosha's), ayurvedische & essentiële oliën, basis kruidenleer, stretchings, stempelmassages & lokale oliebehandelingen, edm.

Dit geheel leidt tot een veelzijdig & verantwoord aanbod in de massagepraktijk, gericht op *welzijn* en *gezondheid*, en kan men een wellness-massage praktijk starten.

De huidige wetenschap heeft immers bewezen dat massage de stress-hormonen vermindert en de zgn. gelukshormonen doet toenemen. Dit alleen is reeds bevorderlijk voor de gezondheid!
Verder verhelpen wellness-massages ook kleine kwalen (stijfheid, pijnlijke spieren & gewrichten, inslaapmoeilijkheden, ...).

Het totaal aantal uren bedraagt 175 effectieve lesuren in 11 weekends.

Het zontje van Harish Johari, Amu Johari, gemasseerd door zijn belangrijkste masseur Moona.

• OPLEIDINGS-ONDERDELEN

AYURVEDISCH WELLNESS MASSEUR (idem 1ste jaar HELEND AYURVEDISCH MASSEUR)

Massage ABHYANGA (2 weekends)

Meditatieve Ontspannings-massage (1 weekend)

Shirodhara met anti-stress massage (1 weekend)

Zuiverende massages (2 weekends)

Toepassingen uit de pancha karma traditie (2 weekends)

Dosha's & Zuivering weekend 1: Ontslakken & Ontgiften

Intensieve Ayurvedische Massage Training: Specifieke Massage Toepassingen (2 weekends)

DOELGROEP

De Professionele Opleiding tot gediplomeerd «Ayurvedisch Wellness Masseur» richt zich tot eenieder die zich de rijke ayurvedische massage-traditie wil eigen maken & deze op verantwoorde wijze wil aanwenden tot het welzijn van anderen.

DOEL

Het doel van deze opleiding is wellness-masseurs te vormen die hun cliënten de weldaden van de rijke ayurvedische massage-traditie op authentieke wijze laten ervaren. De rijke variatie aan massage-technieken & de kennis van weldadige oliën zorgt ervoor dat de wellness-masseur veel precieser de vraag van de cliënten kan beantwoorden. Ayurvedische massage gaat immers voorbij een zuiver mechanische benadering van de huid & het spierstelsel en werkt in op de diepere lagen van het mens-zijn.

Een eeuwenoude en beproefde vorm van preventieve gezondheids-zorg.

LEERDOELEN

KENNIS:

- 15 verschillende ayurvedische massage-technieken & massage-toepassingen
- de ayurvedische holistische visie op massage
- de wijzen waarop men door ayurveda, als vorm van preventieve gezondheidszorg, meer evenwicht bewerkstelligt

BEGRIP:

- inzicht in de specifieke indicaties van de verschillende ayurvedische massage-technieken & -toepassingen
- tegenindicaties, voorzorgsmaatregelen & specifieke benaderingen
- inzicht in de diverse aspecten van het mens-zijn & de inbreng van ayurvedische massages en levenswijze hierbij

ERVARING:

- het in de praktijk uitvoeren en ontvangen van de verschillende ayurvedische massage-technieken tijdens lessen, praktijkcursussen & stages
- het in de praktijk uitvoeren van de verschillende ayurvedische massage-technieken binnen de eigen kring
- het zelf in praktijk brengen van de ayurvedische principes als vorm van preventieve zelfzorg

ANALYSE & REFLECTIE:

- de vraag van een persoon kunnen begrijpen in het geheel van de actuele conditie van die persoon
- de mogelijkheden & grenzen evalueren van die persoon
- samen met die persoon een haalbaar massage project opstellen in functie van de vraag
- de ayurvedische massages hierop afstemmen, gekadered binnen dit massage project
- de effecten & grenzen van de ayurvedische massages & benadering evalueren voor & met die persoon
- samen met die persoon het massage project bijsturen
- het ontwikkelen van een onderbouwde visie op de functie van massage voor de actuele mens in de wereld van vandaag

ONDERWERPEN

§ Gezond met ayurveda & yoga

- » Ayurvedische fysiologie & psychologie: de gunas (kwaliteiten), tattvas (elementen), dosha's (temperamenten), agni (verteringsvuur)
- » Zuivering : theorie & praktische toepassingen (shamana, shodhana, poorva & pancha karma)
- » Het achtledige pad van Ashtanga Yoga volgens Patanjali
- » De Vrije Adem (basis-pranayama)
- » Automassage van de 14 nadis (energie-kanalen)

§ Massages

- » Abhyanga (oliemassages)
- » Shirodhara (oliestraal op het hoofd) & 4-handen massage
- » Zuiverende lichaams- & gezichtsmassages:
  - • garshan (droge massages),
  - • udvatan (peelende massage),
  - • ubtan (lichaamsmasker),
  - • gelaats-massages & behandelingen
- » Sattvische (meditatieve) massage,
- » De helende aanraking
- » Massage met integratie van de interne bewegingen (de 5 vayus)
- » Massage tijdens de zwangerschap
- » Baby- & kinder-massage

§ Ayurvedische Massage Toepassingen

- » Pizzichil & pindasveda, elakizhi & podikizhi (oliebaden & de diverse stempel massages)
- » De verschillende nasyas (behandelingen van de neusholte)
- » Karna purana (oor-behandeling).
- » Kativasti, Manyavasti, Urovasti, Shirovasti (lokale olie behandelingen)

§ Dynamische Anatomie

- » Massage & de 3 gunas (energetische kwaliteiten)
- » Massage & de 5 vayus (interne bewegingen)
- » Studie van de antagonistische spiergroepen & de 16 stretchings
- » Studie van de stress-punten
- » Tegenindicaties, voorzorgsmaatregelen & benadering (medicatie, huidziekten discus-hernia, varices, oedeem, enz.)

§ Oliën & andere producten

- » Basis massage-oliën
- » Natuurlijke producten voor de huid + formularium
- » Studie van de ayurvedische medicinale oliën
- » Studie van de essentiële oliën & en hun pranisch/psychisch effect
- » Specifieke producten voor de huid, haren, neusgaten, ...
- » Chromotherapie (helend effect van kleuren)

§ Self-care van de masseur

- » Zuivering
- » Mantras
- » Pranayama
- » Levensstijl

§ Opgelegde werken

- » Door Harish Johari: 'De traditionele ayurvedische massage'
- » Aanbevolen: een goed anatomie werk (bvb Clinical Massage Therapie integrating anatomy & treatment by J.H. Clay et al.)

VEREISTEN TOT DIPLOMERING

- **Aanwezigheid** tijdens de lessen van > 90%
- **Schriftelijk & praktisch eindexamen:** slagen met > 60%
(het opgelegde werk behoort tot de examen-leerstof)

Gediplomeerde Beroepsopleiding:
HELEND AYURVEDISCH MASSEUR

Deze opleiding omvat de holistische ayurvedische benadering van de mens via zijn lichamelijke aanwezigheid. Een eeuwenoude & beproefde vorm van preventieve & curatieve gezondheidszorg, geleerd onder de handen van H. Johari & zijn masseurs.

Het **eerste jaar** (dat gelijk is aan de opleiding Ayurvedisch Wellness Masseur) komen alle basis massage-technieken aan bod, 15 verschillende in totaal. Verder komen aan bod: de preciese indicaties & tegenindicaties van alle technieken, het herkennen van gifstoffen (en hoe die te verminderen), typologie (dosha's), ayurvedische & essentiële oliën, basis kruidenleer, stretchings, stempelmassages & lokale oliebehandelingen, edm.

Dit geheel leidt tot een veelzijdig & verantwoord aanbod in de massagepraktijk, gericht op *welzijn* en *gezondheid*. Na het eerste jaar kan men dus reeds met een wellness-massage praktijk starten.

Tijdens het **tweede jaar** komen de gevorderde massage-technieken aan bod, met marmas, orgaan-massage, enz... waarin men helend leert inwerken op zowel de bio-mechanische als de energetische aspecten van het lichaam & het bewustzijn. Men verdiept zich verder in de ayurvedische fysiologie, met o.m. pols & tong-diagnose, voeding & kruiden, en in de mentale-emotionele-spirituele aspecten van het menszijn. Het geheel leidt tot een integrale holistische aanpak in de massagepraktijk, gericht op *welzijn* en *heling*.

Het totaal aantal uren bedraagt 500, waarvan 375 effectieve lessen (2 maal 11 weekends) & 30 contact-uren stage & 95 uren eigen praktijk. Hiermee beantwoordt deze opleiding ruim aan de internationaal gehanteerde standaarden van "Ayurvedic Technician".

● OPLEIDINGS-ONDERDELEN

1ste jaar HELEND AYURVEDISCH MASSEUR (idem AYURVEDISCH WELLNESS MASSEUR)

Massage ABHYANGA (2 weekends)

Meditatieve Ontspannings-massage (1 weekend)

Shirodhara met anti-stress massage (1 weekend)

Zuiverende massages (2 weekends)

Toepassingen uit de pancha karma traditie (2 weekends)

Dosha's & Zuivering weekend 1: Ontslakken & Ontgiften

Intensieve Ayurvedische Massage Training: Specifieke Massage Toepassingen (2 weekends)

2de jaar HELEND AYURVEDISCH MASSEUR

Marmas-massage (2 weekends)

Ayurvedisch koken (2 weekends)

Dosha's & Zuivering (weekend 2 & weekend 3)

Intensieve Ayurvedische Massage Training: Propriocepsis & Pranayam (5 dagen)

Chakra workshop (1 weekend)

Vedische Numerologie (1 weekend)

Theoretisch & Praktisch EINDEXAMEN

DOELGROEP

De Professionele Opleiding tot gediplomeerd «Helend Ayurvedisch Masseur» richt zich tot eenieder die zich de rijke ayurvedische massage-traditie wil eigen maken & deze op verantwoorde & holistische wijze wil aanwenden tot het welzijn van anderen.

DOEL

Het doel van deze opleiding is ayurvedische masseurs te vormen die hun cliënten op integrale wijze benaderen. Een ayurvedische massage gaat immers ver voorbij een zuiver mechanische benadering van de huid & het spierstelsel. Een «ayurvedisch masseur» integreert lichamelijke & energetische technieken in de uitvoering van zijn massages, die inwerken op de diepere lagen van het mens-zijn.

Samen met zijn kennis van de ayurvedische fysiologie, biedt hij een totaal-benadering aan voor de mens in de wereld van vandaag, met zijn eventuele klachten, als vorm van helende & preventieve gezondheids-zorg.

LEERDOELEN

KENNIS:

- de meer dan 20 verschillende ayurvedische massage-technieken & massage-toepassingen
- de ayurvedische holistische visie op de mens in zijn leefwereld (fysisch, psychisch, relationeel, spiritueel)
- de wijzen waarop men door ayurveda, als vorm van preventieve gezondheidszorg, meer evenwicht bewerkstelligt
- het kunnen situeren van de ayurvedische benadering naast andere massage- & relaxatie-methoden en therapiën

BEGRIP:

- inzicht in de specifieke indicaties van de verschillende ayurvedische massage-technieken & -toepassingen
- tegenindicaties, voorzorgsmaatregelen & specifieke benaderingen
- inzicht in de diverse aspecten van het mens-zijn & de inbreng van ayurvedische massages en levenswijze hierbij

ERVARING:

- het in de praktijk uitvoeren en ontvangen van de verschillende ayurvedische massage-technieken tijdens lessen, praktijkcursussen & stages
- het in de praktijk uitvoeren van de verschillende ayurvedische massage-technieken binnen de eigen kring
- het zelf in praktijk brengen van de ayurvedische principes als vorm van preventieve zelfzorg

ANALYSE & REFLECTIE:

- op holistische wijze de actuele conditie van een persoon kunnen ontleden & tot een inzichtelijk geheel smeden
- de mogelijkheden & grenzen evalueren van die persoon om zijn levenswijze bij te sturen
- samen met die persoon een haalbaar evolutief project opstellen in functie van de vraag
- de ayurvedische massages hierop afstemmen, gekadered binnen dit evolutief project
- de effecten & grenzen van de ayurvedische massages & benadering evalueren voor & met die persoon
- samen met die persoon het evolutief project bijsturen
- het ontwikkelen van een onderbouwde visie op het leven van de actuele mens in de wereld van vandaag

ONDERWERPEN

§ Gezond met ayurveda & yoga

- » Genesis & Kosmologie volgens de 5000 jaar oude Samkhya filosofie (gunas, mahabhutas, enz.)
- » Ayurvedische fysiologie & psychologie: de gunas (kwaliteiten), tattvas (elementen), dosha's & subdosha's (temperamenten), rasas (smaken), agni (verteringsvuur), dhatus (weefsels), srotas (kanalen), malas (uitscheiding), prana-tejas-ojas (de 3 essenties)
- » Samprapti (pathogenese), sama dosha (toxines), margas (3 hoofdwegen)
- » Basis-Pareeksha (basis ayurvedisch bilan) met tong & pols-diagnose (nadi vijnyan)
- » De basis van een conditie remediëren door levensstijl, voeding, zuivering, massage, ademhaling
- » Ayurvedisch Koken: vegetarisch, volgens dosha, tri-dosha, sattvisch, samyoga (combinatie-leer)
- » Zuivering : theorie & praktische toepassingen (shamana, shodhana, poorva & pancha karma)
- » Zuur-base-evenwicht & beginselen van de Swara Yoga
- » Het achtledige pad van Ashtanga Yoga volgens Patanjali
- » Remedies voor >20 condities (constipatie, allergie, enz.) & basis-phytotherapie (kruidenleer)
- » De Vrije Adem (basis-pranayama)
- » Dagelijkse routine (dynacharya) & automassage van de 14 nadis (energie-kanalen)
- » Studie van de natuur van de chakra's (energiecentra) & de nadis (energie-kanalen)
- » Chakra-meditatie
- » Anavriti Shabdāt (Bevrijding door Geluid)
- » Spirituele psychologie & gedrag, leela (spel van het leven)

§ Massages

- » Abhyanga (oliemassages)
- » Marmas-massage (energie-knooppunten)
- » Shirodhara (oliestraal op het hoofd) & 4-handen massage
- » Zuiverende lichaams- & gezichtsmassages:
  - • garshan (droge massages),
  - • udvatan (peelende massage),
  - • ubtan (lichaamsmasker),
  - • gelaats-massages & behandelingen
- » Sattvische (meditatieve) massage,
- » De helende aanraking
- » Massage met integratie van de interne bewegingen (de 5 vayus)
- » Ademhaling-corrigerende massage
- » Relocatie van de vayus (interne bewegingen)
- » Orgaan-massages
- » Massages van de ruggegraat & problematische gewrichten
- » Tamasieke Massage Vishesh (deblokkerende massage)
- » Massage tijdens de zwangerschap
- » Baby- & kinder-massage

§ Ayurvedische Massage Toepassingen

- » Pad Abhyanga (voetmassage) & reflex-zones
- » Pizzichil & pindasveda, elakizhi & podikizhi (oliebaden & de diverse stempel massages)
- » De verschillende nasyas (behandelingen van de neusholte)
- » Karna purana (oor-behandeling).
- » Kativasti, Manyavasti, Urovasti, Shirovasti (lokale olie behandelingen)

§ Dynamische Anatomie

- » Massage & de 3 gunas (energetische kwaliteiten)
- » Massage & de 5 vayus (interne bewegingen)
- » Toegepaste functionele anatomie & fysiologie van het centrale zenuwstelsel & het vermogen tot zelf-genezing
- » Toegepaste functionele anatomie & fysiologie van het bewegingsstelsel
- » Studie van de antagonistische spiergroepen & de 16 stretchings
- » Studie van de stress-punten
- » Studie van de integraliteit van beweging
- » Studie van de interne bewegingen van organen & botten
- » Ademhaling, statiek & fascias
- » Massage en polariteit
- » Studie van de verschillende benaderingen in relaxatie-therapie
- » Tegenindicaties, voorzorgsmaatregelen & benadering (medicatie, huidziekten discus-hernia, varices, oedeem, enz.)

§ Proprioceptie & Ademhaling (Pranayama)

- » De ayurvedische massage, pranayama & de westerse proprioceptieve benaderingen
- » Asanas (houdingen) & mudras (hand-posities) voor pranayama
- » Proprioceptie naar binnen & buiten (sthulakasha), akasha pranayama
- » Vayu chaitanya (het bewustzijn van de interne bewegingen) & mudras + mantras voor de 5 vayus
- » Prana chaitanya (het bewustzijn van de levenskracht) & prana vidya [prana verpreiden]
- » Chidakasha (proprioceptie van de organen)
- » Pranava & bhramari pranayama, kapalbhati & bhastrika (ademhalingsoefeningen)

§ Oliën & andere producten

- » Basis massage-oliën
- » Natuurlijke producten voor de huid + formularium
- » Studie van de ayurvedische medicinale oliën
- » Studie van de essentiële oliën & en hun pranisch/psychisch effect
- » Specifieke producten voor de huid, haren, neusgaten, ...
- » Chromotherapie (helend effect van kleuren)

§ Self-care van de masseur

- » Zuivering
- » Mantras
- » Pranayamas
- » Levensstijl

§ Opgelegde werken (boeken tussen haakjes zijn aanbevolen)

- » Door Harish Johari: De traditionele ayurvedische massage; (Dhanwantari ; The Healing Cuisine)
- » Uitvoerig anatomie werk (bvb Clinical Massage Therapie integrating anatomy & treatment by J.H. Clay et al.)

VEREISTEN TOT DIPLOMERING

- **Aanwezigheid** tijdens de lessen van > 90%
- **Praktijk:** 30 uur stage uitgevoerd tijdens zuiveringsweken & -cursussen van YAH vzw of in een door ons erkend centrum, evenals 10 massage-case-studies
- **Verslagen** van een 10-daagse zuiveringskuur, van de stages & massage-case-studies: slagen met > 60%
- **Schriftelijk & praktisch eindexamen:** slagen met > 60% (de opgelegde werken behoren tot de examen-leerstof)

Gediplomeerde Beroepsopleiding: **AYURVEDISCH CONSULENT**

VOORAF: Deze opleiding heeft dezelfde inhoud als de opleiding tot ayurvedisch practitioner, evenwel zonder de praktijk-gerichte cursussen MASSAGE. Deze opleiding is dan ook geschikt voor wie als ayurvedisch consulent wil werken en zelf geen ayurvedische massages wenst te geven.

Daar massages een onmisbaar onderdeel zijn van de ayurvedische benadering, dient men desgevallend naar een masseur te kunnen verwijzen.

Drie massageweekends maken, omwille van hun specifieke inhoud (zoals bvb. de tegenindicaties voor massage), wel deel uit van deze opleiding, waarbij men het praktijkgedeelte kan beperken tot observatie.

Voor een verder beschrijving van deze opleiding verwijzen we naar de pagina van de opleiding tot ayurvedisch practitioner.

Het totaal aantal les- & studie-uren bedraagt 750 uren, waarvan 550 effectieve lessen. Hiermee beantwoordt deze opleiding ruim aan de internationaal gehanteerde standaarden van "Ayurvedic Technician".

● OPLEIDINGS-ONDERDELEN

1ste jaar AYURVEDISCH CONSULENT

Dosha's & Zuivering (3 weekends)

Ayurvedisch koken (2 weekends)

Praktijk Week "Zuiverings-Kuur" pré-stage

Meditatieve Ontspannings-massage (1 weekend)

Zuiverende Lichaamsmassage (1 weekend)

Intensieve Ayurvedische Massage Training: Specifieke Massage Toepassingen (1° weekend)

Chakra workshop (1 weekend)

Vedische Numerologie (1 weekend)

2de jaar AYURVEDISCH CONSULENT

Intensieve Ayurvedische Massage Training: Proprioceptie & Pranayam (deel 1)

Intensieve Ayurveda Studie: Ayurvedische Physio-Pathologie (2 weekends)

Intensieve Ayurveda Studie: Syndromen & remedies (Kayachikitsa) (1 weekend)

Praktijk Week "Zuiverings-Kuur" stage

medische basiskennis (facultatief)

gespreks-therapeutische vaardigheden (facultatief)

zelfstudie met online support: Kayachikitsa, Opgelegde werken & Casussen (± 250 uur)

aanbevolen vóór het eindexamen: deelname aan de doorgaande Studie-groep Ayurveda

EINDEXAMEN

DOELGROEP

De Professionele Opleiding tot gediplomeerd «Ayurvedisch CONSULENT» richt zich tot eenieder die zich de rijke ayurveda-traditie wil eigen maken & deze op verantwoorde & holistische wijze wil aanwenden tot het welzijn van anderen.

DOEL

Het doel van deze opleiding is ayurvedische practitoneners te vormen die hun cliënten op integrale wijze benaderen. Ayurveda - de kennis van het leven - gaat immers ver voorbij een zuiver symptomatische & instrumentele benadering van de mens. Een «ayurvedisch CONSULENT» biedt een totaal-benadering aan voor de mens in de wereld van vandaag, met zijn eventuele klachten, als vorm van helende & preventieve gezondheids-zorg. Hij integreert hiertoe eeuwenoude ayurvedische & hedendaagse naturopatische bevindingen in zijn benadering, en helpt zijn cliënten hun gezondheid in eigen handen te nemen via een aangepaste levensstijl & zingeving. Waar nodig werkt hij samen met ayurvedisch masseurs & met andere disciplines en biedt ondersteuning aan bij andere gezondheidsbehandelingen.

Bovenop zijn theoretische kennis kan een ayurvedisch practitioner bogen op een rijke persoonlijke ervaring.

LEERDOELEN

KENNIS:

- de ayurvedische holistische visie op de mens in zijn leefwereld (fysisch, psychisch, relationeel, spiritueel)
- de wijzen waarop men door ayurveda, als vorm van preventieve gezondheidszorg, meer evenwicht bewerkstelligt
- de ayurvedische psycho-fysiologie & pathologie (& de westerse equivalenten hiervan)
- het ayurvedisch repertorium van fysieke & niet-fysieke remedies (massages, voeding, westerse & oosterse kruiden, mineralen, ademhaling, meditatie, ...)
- de wettelijke & andere beperkingen bij de uitvoering van het werk als practitioner
- het kunnen situeren van de ayurvedische benadering naast andere geneeswijzen, methoden en therapieën

BEGRIJP:

- inzicht in de specifieke indicaties van de verschillende ayurvedische fysieke & niet-fysieke remedies
- inzicht in de diverse aspecten van het mens-zijn & de inbreng van ayurvedische benadering hierbij

ERVARING:

- werken met kruiden & kruidenbereidingen maken
- case-studies onder begeleiding bestuderen & oplossen
- het begeleiden van zuiveringskuren tijdens de stages
- het zelf in praktijk brengen van de ayurvedische principes als vorm van preventieve zelfzorg

ANALYSE & REFLECTIE:

- op holistische wijze de actuele conditie van een persoon kunnen ontleden & tot een inzichtelijk geheel smeden (ayurvedisch bilan van de zieke & zijn ziekte)
- de mogelijkheden & grenzen evalueren van die persoon om die conditie bij te sturen
- samen met die persoon een haalbaar evolutief project opstellen in functie van de vraag
- de ayurvedische en andere remedies hierop afstemmen, gekadereerd binnen dit evolutief project
- nagaan welke kennis die persoon hiervoor nodig heeft & dit op hanteerbare wijze overbrengen
- de effecten & grenzen van die ayurvedische benadering & remedies evalueren voor & met die persoon
- samen met die persoon het evolutief project bijsturen
- samenwerken met andere disciplines
- het ontwikkelen van een onderbouwde visie op het leven van de actuele mens in de wereld van vandaag

ONDERWERPEN

§ Gezond met ayurveda & yoga

- » Genesis & Kosmologie volgens de 5000 jaar oude Samkhya filosofie (gunas, mahabhutas, enz.)
- » Ayurvedische fysiologie & psychologie: de gunas (kwaliteiten) & tattvas (elementen)
- » Ayurvedisch Koken: vegetarisch, volgens dosha, tri-dosha, sattvisch, samyoga (combinatie-leer)
- » Zuivering : theorie & praktische toepassingen (shamana, shodhana, poorva & pancha karma)
- » Zuur-base-evenwicht & beginselen van de Swara Yoga
- » Het achtledige pad van Ashtanga Yoga volgens Patanjali
- » De Vrije Adem (basis-pranayama)
- » Dagelijkse routine (dynacharya)
- » Studie van de natuur van de chakra's (energiecentra) & de nadis (energie-kanalen)
- » Chakra-meditatie
- » Anavriti Shabdat (Bevrijding door Geluid)
- » Spirituele psychologie & gedrag, leela (spel van het leven)

§ Fysiologie & Pathologie

- » Studie van de dosha's, dosha-combinaties, subdosha's (temperamenten) & prana-tejas-ojas (de 3 essenties)
- » Studie van de vertering & de metabole processen: de 6 rasas (smaken), de 40 agni's (metabole vermogens)
- » Gedetailleerde studie van de 7 dhatus (weefsels), de 16 srota's (kanalen), hun 6 staten & hoe deze te zuiveren & te voeden
- » Fysiologie van de dhatu-agni's (metabolisme thv. de weefsels) & de 5 mala's (uitscheiding)
- » Westerse wetenschappelijke fysiologie, biochemie & metabole processen, en de vertaling hiervan naar het ayurvedisch paradigma
- » Samprapti & Naishthika Hetu (pathogenese),
- » Studie van de toxines (sama dosha's) en de 3 hoofdwegen (margas)
- » Rogi-roga pareeksha (ayurvedisch bilan van de zieke & zijn ziekte) met tong & pols-diagnose (nadi vijnyan)
- » Pathologie & therapeutische benaderingen van meer dan 125 syndromen & condities (kaya-chikitsa)
- » De kunst een conditie te remediëren & haar grenzen
- » De kunst van het helpende gesprek
- » Samenwerking met ayurvedisch masseur, homeopaat, osteopaat, psychotherapeut, fascia therapeut, ...
- » Ondersteuning bij operatieve ingrepen, chemotherapie, radiotherapie

§ Fysieke Instrumenten

- » Studie van de therapeutische acties & prabhava (specifieke energetica)
- » Studie van de 20 gunas (kwaliteiten van remedies)
- » Fytotherapie: Gedetailleerde studie van meer dan 140 westerse & oosterse kruidenremedies met:
  - • nomenclatuur in 4 talen,
  - • virya (energie),
  - • vipaka (effect na metabolisering),
  - • guna (mentale kwaliteit),
  - • effect op de dosha's,
  - • de aanwezige smaken (rasas),
  - • therapeutische acties & effect op de verschillende weefsels (dhatus),
  - • Combinaties & formules (gugguls, enz.),
  - • Tegenindicaties & voorzorgsmaatregelen.

- » Voedingstherapie: Gedetailleerde studie van meer dan 150 voedingsmiddelen met:
  - • virya (energie),
  - • vipaka (effect na metabolisering),
  - • guna (metale kwaliteit),
  - • effect op de dosha's,
  - • de aanwezige smaken (rasas),
  - • therapeutische acties, hun effect op de verschillende weefsels (dhatus),
  - • bereiding & samyoga (combinatieleer),
  - • gedetailleerde studie van de bouwstoffen (aminozuren, vetzuren, vitamines, mineralen, sporenelementen, enz.),
  - • tekorten & suppletie,
  - • studie van de anti-oxydanten in ayurveda & in het westen,
  - • Tegenindicaties & voorzorgsmaatregelen.
- » Zuiverende procedures & zuiveringskuren
  - • shamana (verzachten) & shodhana (verhelderen)
  - • poorva karma : snehana & svedana (olie- & zweet-therapie)
  - • pancha karma : vamana (emesis), virechana (purgeren), vasti (oleo- & hydrotherapie van het colon), nasya (behandelingen van de neusholte), raktamokshana (bloedzuiveringen)
  - • home pancha karma

§ Massages & Massage Toepassingen

- » Kennis mbt indicaties & effecten van:
  - • Abhyanga (oliemassages)
  - • Marmas-massage (energie-knooppunten)
  - • Shirodhara (oliestraal op het hoofd) & 4-handen massage
  - • garshan (droge massages),
  - • udvatan (peelende massage),
  - • ubtan (lichaamsmasker),
  - • gelaats-massages & behandelingen
  - • Sattvische (meditatieve) massage,
  - • De helende aanraking
  - • Massage met integratie van de interne bewegingen & orgaan-massages
  - • Ademhaling-corrigerende massage & Relocatie van de vayus (interne bewegingen)
  - • Tamasieke Massage Vishesh (deblokkerende massage)
  - • Massage tijdens de zwangerschap & Baby- & kinder-massage
  - • Pad Abhyanga (voetmassage) & reflex-zones
  - • Pizzichil & pindasveda, elakizhi & podikizhi (oliebaden & de diverse stempel massages)
  - • De verschillende nasyas (behandelingen van de neusholte) & Karna purana (oor-behandeling)
  - • Kativasti, Manyavasti, Urovasti, Shirovasti (lokale olie behandelingen)
- » Therapeutische indicaties van marma-massage
- » Dynamische Anatomie:
  - • Toegepaste functionele anatomie & fysiologie van het bewegingsstelsel
  - • Toegepaste functionele anatomie & fysiologie van het centrale zenuwstelsel
  - • Het vermogen tot zelf-genezing
- » Proprioceptie & Ademhaling (Pranayama)
- » Studie van de verschillende benaderingen in relaxatie-therapie
- » Tegenindicaties, voorzorgsmaatregelen & benadering (medicatie, huidziekten discus-hernia, varices, oedeem, enz.)
- » Oliën & andere producten :
  - • Basis massage-oliën
  - • Natuurlijke producten voor de huid + formularium
  - • Studie van de ayurvedische medicinale oliën
  - • Studie van de essentiële oliën & en hun pranisch/psychisch effect
  - • Specifieke producten voor de huid, haren, neusgaten, ...
- » Chromotherapie (helend effect van kleuren)

Yoga & Ayurveda Health

§ Niet-Fysieke Instrumenten

- » Rasa sadhana (de yoga van de emoties)
- » Chakras & endocrine klieren, remedies
- » Geschreven Mantra Japa
- » Vedische Numerologie & werken met planeten

§ Filosofie

- » De Samkhya visie & de kwantum-fysica
- » Studie van de 3 lichamen & de 7 koshas (lagen)

§ Medische Basiskennis (facultatief voor kine, verpleegkundige, enz.)

§ Opgelegde werken (boeken tussen haakjes zijn aanbevolen)

- » Door Harish Johari: Leela ;De traditionele ayurvedische massage; (Dhanwantari ; The Healing Cuisine, Chakras; Tools for Tantra; Breath, Mind & Consciousness; Gemstones)
- » Uitvoerig anatomie werk (bvb Clinical Massage Therapie integrating anatomy & treatment by J.H. Clay et al.)
- » Door Vasant Lad: 'De Ayurvedische Huisapotheek'; (Ayurveda & zelfgenezing)
- » Door David Frawley: 'Ayurveda & Kruiden'; 'Ayurvedic healing'; (Yoga & Ayurveda; Ayurveda and the Mind)
- » Door Robert-E Svoboda: 'Prakriti'
- » Door Sunil Joshi : 'Ayurveda & panchakarma'

VEREISTEN TOT DIPLOMERING

- **Aanwezigheid** tijdens de lessen van > 90%
- **Praktijk Ayurveda:** 60 uur pré-stage & 60 uur practitioner-stage uitgevoerd tijdens zuiveringskuren van YAH vzw of in een door ons erkend centrum, evenals 41 case-studies
- **Verslagen** van een 10-daagse zuiveringskuur, van alle stages & alle case-studies: slagen met > 60%
- **Eindexamens:** slagen met > 60%
(de opgelegde werken behoren tot de examen-leerstof)

Gediplomeerde Beroepsopleiding: **AYURVEDISCH PRACTITIONER**

Deze opleiding omvat een diepgaande holistische benadering van de mens, gericht op 'helen' & 'wellness', wel-zijn. 'Geheel & wel' -zijn, dat is het objectief van de ayurveda, de kennis (veda) van het leven (ayu). Dan kunnen we onbelemmerd onze rol spelen in dit Universum. Hierbij hoort een diepgaande studie van de Indiase & Westerse levenswijze in al haar aspecten.

Ayurveda is een universele (ervarings-)wetenschap, erkend door de WHO (Wereld Gezondheids-Organisatie). Als men de ayurvedische principes toepast op het westen, is de aanpak van een 'conditie' hier vaak heel verschillend van de aanpak in India. Het dagelijkse leven, klimaat, voeding, stress, enz..., is in India immers zó verschillend van het dagelijkse leven in het Westen, dat dit ayurvedisch gesproken tot een andere helende benadering móet leiden.

Zowel de onuitputlijke traditionele kennis van Yoga & Ayurveda, uit eerst hand geleerd van Harish Johari ('Ayurveda's Renaissance Man'), als de nieuwste Indiase & Westerse wetenschappelijke bevindingen, worden in deze opleiding geïntegreerd tot een praktisch uitvoerbaar & werkbaar geheel. De grote kracht en waarde van de **Ayurveda voor het Westen** komt in deze opleiding ten volle tot haar recht.

De opleiding begint op zeer praktische wijze & is onmiddellijk toepasbaar in het dagelijkse leven & in de professionele praktijk. Vanuit dit *ervarend leren* en het contact met de dagelijkse praktijk, verdiept men gaandeweg zijn kennis tot een diepgaand & werkbaar begrijpen van de mens in zijn wereld.

De opleiding beslaat o.m. volgende terreinen: voeding, ontspanning, levenswijzen, ayurvedische & westerse fysiologie en ziekteleer, polsdiagnose & het integraal ayurvedisch bilan van de mens in zijn huidige conditie, een waaier aan massage-technieken, houdings-correctie, ontgiften, diëtleer, kruidenleer, supplementen, filosofie, zingeving & meditatie, enz...

Het totaal aantal les- & studie-uren bedraagt 1.000 uren, waarvan 800 effectieve lessen. Hiermee beantwoordt deze opleiding ruim aan de internationaal gehanteerde standaarden van "Ayurvedic Practitioner".

● OPLEIDINGS-ONDERDELEN

1ste jaar AYURVEDISCH PRACTITIONER

- Dosha's & Zuivering (3 weekends)
- Ayurvedisch koken (2 weekends)
- Massage ABHYANGA (2 weekends)
- Meditatieve Ontspannings-massage (1 weekend)
- Zuiverende Lichaamsmassage (1 weekends)
- Toepassingen uit de pancha karma traditie (2 weekends)

2de jaar AYURVEDISCH PRACTITIONER

- Chakra workshop (1 weekend)
- Vedische Numerologie (1 weekend)
- Marmas-massage (2 weekends)
- Intensieve Ayurvedische Massage Training: Specifieke Massage Toepassingen (2 weekends)
- Zuiverende Gezichtsmassage (1 weekends)
- Shirodhara met anti-stress massage (1 weekend)
- Praktijk, Stages & Verslagen v/h onderdeel: Massage

3de & 4de jaar AYURVEDISCH PRACTITIONER

Intensieve Ayurvedische Massage Training: Propriocepsis & Pranayam (5 dagen)

Intensieve Ayurveda Studie: Ayurvedische Physio-Pathologie (2 weekends)

Intensieve Ayurveda Studie: Syndromen & remedies (Kayachikitsa) (1 weekend)

Praktijk Week "Zuiverings-Kuur" pré-stage (tijdens het 2de of 3de jaar)

Praktijk Week "Zuiverings-Kuur" stage (tijdens het 4de jaar)

medische basiskennis (facultatief)

gespreks-therapeutische vaardigheden (facultatief)

zelfstudie met online support: Kayachikitsa, Opgelegde werken & Casussen (± 250 uur)

aanbevolen vóór het eindexamen: deelname aan de doorgaande Studie-groep Ayurveda

EINDEXAMEN

Waarom wij de term "Ayurvedisch Therapeut" niet gebruiken:

De Belgische wet maakt een duidelijk onderscheid tussen geneeskunde en gezondheidszorg. Therapie = Het behandelen van ziekten, volgens de wet: het beoefenen van geneeskunde, en in België mag de geneeskunde enkel en alleen beoefend worden als men "dokter in de geneeskunde" is (K.B. 78 d.d. 1967).

Een vergelijkbare situatie heerst eveneens in Nederland & elders in Europa.

De termen "therapeut" & "therapie" horen niet thuis in de complementaire gezondheidszorg (Wet d.d. 29-04-1999), maar wel in de reguliere geneeskunde. Wie zich buiten de reguliere geneeskunde toch therapeut noemt en therapie beoefent, stelt zich zeer kwetsbaar op, juridisch gezien.

YAH vzw adviseert al haar studenten om zich "ayurvedisch masseur" of "ayurvedisch practitioner" te noemen in plaats van "ayurvedisch therapeut".

Daarenboven wordt de term "practitioner" ook internationaal algemeen gehanteerd.

DOELGROEP

De Professionele Opleiding tot gediplomeerd «Ayurvedisch Practitioner» richt zich tot eenieder die zich de rijke ayurveda-traditie wil eigen maken & deze op verantwoorde & holistische wijze wil aanwenden tot het welzijn van anderen.

DOEL

Het doel van deze opleiding is ayurvedische practitoneners te vormen die hun cliënten op integrale wijze benaderen. Ayurveda - de kennis van het leven - gaat immers ver voorbij een zuiver symptomatische & instrumentele benadering van de mens. Een «ayurvedisch practitioner» biedt een totaal-benadering aan voor de mens in de wereld van vandaag, met zijn eventuele klachten, als vorm van helende & preventieve gezondheids-zorg. Hij integreert hiertoe eeuwenoude ayurvedische & hedendaagse naturopatische bevindingen in zijn benadering, en helpt zijn cliënten hun gezondheid in eigen handen te nemen via een aangepaste levensstijl & zingeving. Waar nodig werkt hij samen met andere disciplines en biedt ondersteuning aan bij andere gezondheids-behandelingen.

Bovenop zijn theoretische kennis kan een ayurvedisch practitioner bogen op een rijke persoonlijke ervaring.

LEERDOELEN

KENNIS:

- de ayurvedische holistische visie op de mens in zijn leefwereld (fysisch, psychisch, relationeel, spiritueel)
- de wijzen waarop men door ayurveda, als vorm van preventieve gezondheidszorg, meer evenwicht bewerkstelligt
- de ayurvedische psycho-fysiologie & pathologie (& de westerse equivalenten hiervan)
- het ayurvedisch repertorium van fysieke & niet-fysieke remedies (massages, voeding, westerse & oosterse kruiden, mineralen, ademhaling, meditaties, ...)
- de wettelijke & andere beperkingen bij de uitvoering van het werk als practitioner
- het kunnen situeren van de ayurvedische benadering naast andere geneeswijzen, methoden en therapiën

BEGRIIP:

- inzicht in de specifieke indicaties van de verschillende ayurvedische fysieke & niet-fysieke remedies
- inzicht in de diverse aspecten van het mens-zijn & de inbreng van ayurvedische benadering

ERVARING:

- het in de praktijk uitvoeren en ontvangen van de verschillende ayurvedische massage- & andere technieken tijdens lessen & stages, evenals binnen de eigen kring
- werken met kruiden & kruidenbereidingen maken
- case-studies onder begeleiding bestuderen & oplossen
- het begeleiden van zuiveringskuren tijdens de stages
- het zelf in praktijk brengen van de ayurvedische principes als vorm van preventieve zelfzorg

ANALYSE & REFLECTIE:

- op holistische wijze de actuele conditie van een persoon kunnen ontleden & tot een inzichtelijk geheel smeden (ayurvedisch bilan van de zieke & zijn ziekte)
- de mogelijkheden & grenzen evalueren van die persoon om die conditie bij te sturen
- samen met die persoon een haalbaar evolutief project opstellen in functie van de vraag
- de ayurvedische en andere remedies hierop afstemmen, gekadereerd binnen dit evolutief project
- nagaan welke kennis die persoon hiervoor nodig heeft & dit op hanteerbare wijze overbrengen
- de effecten & grenzen van die ayurvedische benadering & remedies evalueren voor & met die persoon
- samen met die persoon het evolutief project bijsturen
- samenwerken met andere disciplines
- het ontwikkelen van een onderbouwde visie op het leven van de actuele mens in de wereld van vandaag

ONDERWERPEN

§ Gezond met ayurveda & yoga

- » Genesis & Kosmologie volgens de 5000 jaar oude Samkhya filosofie (gunas, mahabhutas, enz.)
- » Ayurvedische fysiologie & psychologie: de gunas (kwaliteiten) & tattvas (elementen)
- » Ayurvedische Voeding & Koken: vegetarisch, volgens dosha, tri-dosha, sattvisch, samyoga (combinatie-leer)
- » Zuivering : theorie & praktische toepassingen (shamana, shodhana, poorva & pancha karma)
- » Zuur-base-evenwicht & beginselen van de Swara Yoga
- » Het achtledige pad van Ashtanga Yoga volgens Patanjali
- » De Vrije Adem (basis-pranayama)
- » Dagelijkse routine (dynacharya) & automassage van de 14 nadis (energie-kanalen)
- » Studie van de natuur van de chakra's (energiecentra) & de nadis (energie-kanalen)
- » Chakra-meditatie
- » Anavriti Shabdāt (Bevrijding door Geluid)
- » Spirituele psychologie & gedrag, leela (spel van het leven)

§ Fysiologie & Pathologie

- » Studie van de dosha's, dosha-combinaties, subdosha's (temperamenten) & prana-tejas-ojas (de 3 essenties)
- » Studie van de vertering & de metabole processen: de 6 rasas (smaken), de 40 agni's (metabole vermogens)
- » Gedetailleerde studie van de 7 dhatus (weefsels), de 16 srota's (kanalen), hun 6 staten & hoe deze te zuiveren & te voeden
- » Fysiologie van de dhatu-agni's (metabolisme thv. de weefsels) & de 5 mala's (uitscheiding)
- » Westerse wetenschappelijke fysiologie, biochemie & metabole processen, en de vertaling hiervan naar het ayurvedisch paradigma
- » Samprapti & Naishtika Hetu (pathogenese),
- » Studie van de toxines (sama dosha's) en de 3 hoofdwegen (margas)
- » Rogi-roga pareeksha (ayurvedisch bilan van de zieke & zijn ziekte) met tong & pols-diagnose (nadi vijnyan)
- » Pathologie & therapeutische benaderingen van meer dan 125 syndromen & condities (kaya-chikitsa)
- » De kunst een conditie te remediëren & haar grenzen
- » De kunst van het helpende gesprek
- » Samenwerking met homeopaat, osteopaat, psychotherapeut, fascia therapeut, ...
- » Ondersteuning bij operatieve ingrepen, chemotherapie, radiotherapie

§ Fysieke Instrumenten

- » Studie van de therapeutische acties & prabhava (specifieke energetica)
- » Studie van de 20 gunas (kwaliteiten van remedies)
- » Fytotherapie: Gedetailleerde studie van meer dan 140 westerse & oosterse kruidenremedies met:
  - • nomenclatuur in 4 talen,
  - • virya (energie),
  - • vipaka (effect na metabolisering),
  - • guna (mentale kwaliteit),
  - • effect op de dosha's,
  - • de aanwezige smaken (rasas),
  - • therapeutische acties & effect op de verschillende weefsels (dhatus),
  - • Combinaties & formules (gugguls, enz.),
  - • Tegenindicaties & voorzorgsmaatregelen.

- » Voedingstherapie: Gedetailleerde studie van meer dan 150 voedingsmiddelen met:
  - • virya (energie),
  - • vipaka (effect na metabolisering),
  - • guna (metale kwaliteit),
  - • effect op de dosha's,
  - • de aanwezige smaken (rasas),
  - • therapeutische acties, hun effect op de verschillende weefsels (dhatus),
  - • bereiding & samyoga (combinatieleer),
  - • gedetailleerde studie van de bouwstoffen (aminozuren, vetzuren, vitamines, mineralen, sporenelementen, enz.),
  - • tekorten & suppletie,
  - • studie van de anti-oxydanten in ayurveda & in het westen,
  - • Tegenindicaties & voorzorgsmaatregelen.
- » Zuiverende procedures & zuiveringskuren
  - • shamana (verzachten) & shodhana (verhelderen)
  - • poorva karma : snehana & svedana (olie- & zweet-therapie)
  - • pancha karma : vamana (emesis), virechana (purgeren), vasti (oleo- & hydrotherapie van het colon), nasya (behandelingen van de neusholte), raktamokshana (bloedzuiveringen)
  - • home pancha karma

§ Massages & Massage Toepassingen

- » Kennis & ervaring mbt :
  - • Abhyanga (oliemassages)
  - • Marmas-massage (energie-knooppunten)
  - • Shirodhara (oliestraal op het hoofd) & 4-handen massage
  - • garshan (droge massages),
  - • udvatan (peelende massage),
  - • ubtan (lichaamsmasker),
  - • gelaats-massages & behandelingen
  - • Sattvische (meditatieve) massage,
  - • De helende aanraking
  - • Massage met integratie van de interne bewegingen & orgaan-massages
  - • Ademhaling-corrigerende massage & Relocatie van de vayus (interne bewegingen)
  - • Tamasieke Massage Vishesh (deblokkerende massage)
  - • Massage tijdens de zwangerschap & Baby- & kinder-massage
  - • Pad Abhyanga (voetmassage) & reflex-zones
  - • Pizzichil & pindasveda, elakizhi & podikizhi (oliebaden & de diverse stempel massages)
  - • De verschillende nasyas (behandelingen van de neusholte) & Karna purana (oor-behandeling)
  - • Kativasti, Manyavasti, Urovasti, Shirovasti (lokale olie behandelingen)
- » Therapeutisch werken met de marmas (op dhatus & subdosha's, + essentiële oliën)
- » Dynamische Anatomie:
  - • Toegepaste functionele anatomie & fysiologie van het bewegingsstelsel
  - • Toegepaste functionele anatomie & fysiologie van het centrale zenuwstelsel
  - • Het vermogen tot zelf-genezing
- » Proprioceptie & Ademhaling (Pranayama)
- » Studie van de verschillende benaderingen in relaxatie-therapie
- » Tegenindicaties, voorzorgsmaatregelen & benadering (medicatie, huidziekten discus-hernia, varices, oedeem, enz.)
- » Oliën & andere producten :
  - • Basis massage-oliën
  - • Natuurlijke producten voor de huid + formularium
  - • Studie van de ayurvedische medicinale oliën
  - • Studie van de essentiële oliën & en hun pranisch/psychisch effect
  - • Specifieke producten voor de huid, haren, neusgaten, ...
- » Chromotherapie (helend effect van kleuren)

Yoga & Ayurveda Health

§ Niet-Fysieke Instrumenten

- » Rasa sadhana (de yoga van de emoties)
- » Chakras & endocrine klieren, remedies
- » Geschreven Mantra Japa
- » Vedische Numerologie & werken met planeten

§ Filosofie

- » De Samkhya visie & de kwantum-fysica
- » Studie van de 3 lichamen & de 7 koshas (lagen)

§ Medische Basiskennis (facultatief voor kine, verpleegkundige, enz.)

§ Opgelegde werken (boeken tussen haakjes zijn aanbevolen)

- » Door Harish Johari: Leela ;De traditionele ayurvedische massage; (Dhanwantari ; The Healing Cuisine, Chakras; Tools for Tantra; Breath, Mind & Consciousness; Gemstones)
- » Uitvoerig anatomie werk (bvb Clinical Massage Therapie integrating anatomy & treatment by J.H. Clay et al.)
- » Door Vasant Lad: 'De Ayurvedische Huisapotheek'; (Ayurveda & zelfgenezing)
- » Door David Frawley: 'Ayurveda & Kruiden'; 'Ayurvedic healing'; (Yoga & Ayurveda; Ayurveda and the Mind)
- » Door Robert-E Svoboda: 'Prakriti'
- » Door Sunil Joshi : 'Ayurveda & panchakarma'

VEREISTEN TOT DIPLOMERING

- **Aanwezigheid** tijdens de lessen van > 90%
- **Praktijk Massage:** 30 uur massage-stage uitgevoerd tijdens zuiveringsweken & -cursussen van YAH vzw of in een door ons erkend centrum, evenals 10 massage-case-studies
- **Praktijk Ayurveda:** 60 uur pré-stage & 60 uur practitioner-stage uitgevoerd tijdens zuiveringskuren van YAH vzw of in een door ons erkend centrum, evenals 41 case-studies
- **Verslagen** van een 10-daagse zuiveringskuur, van alle stages & alle case-studies: slagen met > 60%
- **Eindexamens:** slagen met > 60%
(de opgelegde werken behoren tot de examen-leerstof)

• Open cursus-aanbod 2011-2012

START-CURSUSSEN

Deze zijn voor iedereen toegankelijk, er is geen voorkennis vereist. Men kan zich per afzonderlijke cursus inschrijven.

Module	Cursus	Onderdeel	data 2011	volgende uitvoering	€ *
AYURVEDISCHE Massage					
<u>Massage ABHYANGA</u>					
		- WE1: Basistechnieken		29-30 oktober 2011	100
		- WE 2: Specifieke technieken		26-27 novemb. 2011	100
<u>Marmas-massage</u>					
		- WE1: Basis Marma Massage		18-19 februari 2012	100
		- WE 2: Energetische Marma Massage		10-11 maart 2012	100
<u>Meditatieve Ontspanningsmassage</u>					
				4-5 februari 2012	100
<u>Shirodhara met vier-handenmassage</u>					
				7-8 januari 2012	150
<u>Zuiverende massages</u>					
		Zuiverende gezichtsmassages	10-11 decemb.	najaar 2012	150
		Zuiverende lichaamsmassages	24-25 septemb.	najaar 2012	150
<u>Toepassingen uit de pancha karma traditie</u>					
		Ayurvedische Stempel-Massages		2-3 juni 2012	200
		Ayurvedische Olie-Behandelingen		16-17 juni 2012	150
AYURVEDA Algemeen					
<u>Ayurvedisch koken</u>					
		Vegetarisch koken		11-12 februari 2012	100
		Kruiden & Recepten	3-4 september	7-8 juli 2012	100
<u>Dosha's & Zuivering</u>					
		WE1: Ontslakken & Ontgiften		24-25 maart 2012	100
		WE2: Dosha's & Remedies		21-22 april 2012	100
		WE3: Ayurvedische Fysiologie		12/13 mei 2012	100
<u>Chakra workshop</u>					
			1-2 oktober	najaar 2012	150
<u>Vedische Numerologie</u>					
				14-15 januari 2012	150

* DE VERMELDE PRIJZEN ZIJN DE BASIS-PRIJZEN: MEN BETAALT DE HELFT BIJ INSCHRIJVING & HET SALDO BIJ HET BEGIN VAN DE CURSUS.

ER ZIJN KORTINGEN VOORZIEN BIJ BETALING IN 1 STORTING EN BIJ BETALING VAN MEERDERE CURSUSSEN TEGELIJK. ZIE HIERVOOR HET LAATSTE HOOFDSTUK: "PRAKTISCH"

VERVOLG-CURSUSSEN

Voor iedereen toegankelijk, er is WEL voorkennis[*] vereist (zie kolom). Men kan zich per afzonderlijke cursus inschrijven.

Module	Cursus	Onderdeel	Vereiste Voorkennis [*]	data 2011	volgende	€
--------	--------	-----------	-------------------------	-----------	----------	---

PRAKTIJK Cursussen

Praktijk Weekend "Yoga & Ayurveda voor elke dag"

Voor kennis: Minimum 1 start-cursus naar keuze	4-6 november	najaar 2012	260
--	--------------	-------------	-----

Praktijk Week "Zuiverings-Kuur"

Voor kennis: "Dosha's & Zuivering" WE 1	6-11 november	najaar 2012	550
---	---------------	-------------	-----

Praktijk Cursus "Massage"

Voor kennis: Massage ABHYANGA & Marmas-Massage	volgens vraag		150
--	---------------	--	-----

VERDIEPINGS-Cursussen MASSAGE

Intensieve Ayurvedische Massage Training

Propriocepsis & Pranayam

Voor kennis: Massage ABHYANGA & Meditatieve Massage	14-15 mei & 2-3 juni	28 april – 1 mei 2012	500
---	----------------------	-----------------------	-----

Specifieke Massage Toepassingen

Voor kennis: Massage ABHYANGA	4-5 juni & 16-17 juli	26-28 mei 2012	500
-------------------------------	-----------------------	----------------	-----

VERDIEPINGS-Cursussen AYURVEDA

Intensieve Ayurveda Studie

Ayurvedische Physio-Pathologie

Voor kennis: Dosha's & Zuivering	1-4 december	najaar 2013	500
----------------------------------	--------------	-------------	-----

Syndromen & remedies (Kayachikitsa)

Voor kennis: Ayurvedische Physio-Pathologie	17-18 december	najaar 2013	500
---	----------------	-------------	-----

[*] Vereiste voorkennis: de cursus vermeld in de kolom "Voorkennis", of een vergelijkbare opleiding elders: men bezorgt ons een kopij van de behaalde certificaten.

EXAMENS, STAGES, TAKEN & VERSLAGEN

DIPLOMAS	Cursus	Onderdeel	Voorwaarden om te slagen	DATA	€
----------	--------	-----------	--------------------------	------	---

DIPLOMA AYURVEDISCH MASSEUR (2 jaar - totaal 500 uren)

Stages & Verslagen	slagen met > 60%	onderlinge afspraak	0
Praktijk-examen	slagen met > 60%	onderlinge afspraak	100
Theoretisch examen	slagen met > 60%	onderlinge afspraak	

DIPLOMA AYURVEDISCH PRACTITIONER (4 jaar - totaal 1000 uren)

Stage (Begeleiden van kuren + Verslag)	slagen met > 60%	6-11 november 2011	0
Case-studies	slagen met > 60%	onderlinge afspraak	0
Medische Basiskennis	slagen met > 60%	onderlinge afspraak	
Het helpende gesprek	aanwezigheid > 90%	onderlinge afspraak	
Theoretisch examen	slagen met > 60%	onderlinge afspraak	100

Docenten

John Marchand

Geboren in 1955, begon John op zijn 14de yoga te beoefenen. Hij studeerde verpleegkunde en behaalde een bijzondere beroepstitel in de spoed- & intensieve zorgen. Door zijn holistische ingesteldheid bleef hij zich steeds verder scholen. Hij bekwam een beroepsopleiding macrobiotische voeding & shiatsu-massage, tonus-regulering (eutonie), stem- & ademhalingstherapie, en psychotherapie.

Zijn ontmoeting in 1981 met Harish Johari, bekend als «ayurveda's renaissance man», gaf zijn leven een duidelijke wending. Gedurende 20 jaar studeerde hij bij Harish Johari in India en in Europa.

Naast een rijke ervaring op spoed-, intensieve en operatie-diensten, had John gedurende 15 jaar een zelfstandige praktijk, waar hij werkte met psychotherapie, massage & ayurveda.

In 1990 startte John met het geven van lessen. Zijn ayurveda-cursussen werden zeer succesvol doorheen Europa, o.m. binnen de Europese Yogafederatie. Hij is eindverantwoordelijke voor de beroeps-opleidingen van »YAH vzw«, en geeft les aan diverse instituten zoals de School voor Patanjali Yoga, SYNTRA & Formation PME.

Dr. Sophie Habets

Sophie Habets is afgestudeerd arts, en begon te werken op geriatrie & inwendige ziekten, vervolgens op de spoedopname. Ze werkte mee aan diverse wetenschappelijke onderzoeken in het Universitair Ziekenhuis Gent. In 1992 vestigde ze zich als gezins-arts.

Op een mooie dag ontdekte ze de ayurveda. Nadat ze de effecten van de ayurvedische massages & van de veranderingen in voedingspatroon constateerde, volgde ze een volledige opleiding tot ayurvedisch masseur & practitioner.

Overtuigd van de weldaden die de ayurveda biedt, heeft Sophie in haar consultatie-praktijk de traditionele ayurvedische kennis geïntegreerd, die ze combineert met de hedendaagse & naturopathische geneeskunde.

Ze geeft cursussen anatomie-fysiologie-pathologie in de VERDIEPINGS-Cursussen "Massage" & "Ayurveda" binnen YAH vzw en is er verantwoordelijk voor de module "Medische Basiskennis".

Catherine Delforge

Catherine Delforge is gefascineerd door alles wat betrekking heeft op massage, voeding en de traditionele kruidenremedies.

Ze volgde een professionele opleiding sensitieve massage, waarin ze naderhand ook andere benaderingen integreerde. Ze volgde eveneens een professionele opleiding tot herboriste, die ze aanvulde met aromatherapie en fytotherapie.

Verleid door het dynamisme & de spirituele dimensie van de indische massages, evenals door de culinaire & toch diëtetiek verantwoorde ayurvedische voeding, volde ze opleidingen tot ayurvedisch masseur & practitioner, zowel bij John Marchand (YAH) als bij Atreya Schmidt (instituut européen d'études védiques).

Catherine werkt momenteel als masseur, voedingsconsulent & practitioner, en leidt ayurvedische zuiveringskuren. Ze geeft kook- & massageopleidingen in België & Frankrijk. Ze is lid van de Franse beroepsvereniging 'Ayurvéda en France'. Ze geeft START-cursussen binnen YAH vzw.

Ellen De Waele

Ellen De Waele, geboren in 1973, studeerde communicatiewetenschappen (UCL) en antropologie (Bologna). Sinds jong meisje las ze alles wat ze maar kon vinden over alternatieve geneeswijzen, yoga, astrologie, numerologie en de chakra's. Vanuit een rotsvaste overtuiging in de holistische visie bouwde ze een gedegen kennis op over het menselijk lichaam en de verschillende traditionele geneeswijzen.

Na een leerschool in Zuid Afrika, waar de natuur nog dicht bij het leven staat, keerde ze terug naar België en onderlegde zich in het energetische aspect van het leven. Ze legde zich toe op werken met de chakra's en volgde de tweejarige opleiding tot 'Practitioner in de Psycho-Energetica'.

Naar aanleiding van een aantal ayurvedische zuiveringskuren ontdekte ze de Ayurveda, wat zij nog steeds ervaart als 'thuiskomen', en volgde een opleiding tot 'Ayurvedisch Practitioner'. Ze specialiseerde zich in pancha karma behandelingen.

Momenteel organiseert Ellen zuiveringskuren voor "Massage-Ayurveda" in Henegouwen. Ze geeft START-cursussen binnen YAH vzw.

Isabelle Van Wallendael,

Sinds meer dan 20 jaar vervolgt Isabelle Van Wallendael haar weg op het gebied van massage & welzijn. Haar liefde voor India brachten haar tot yoga, ayurveda en de therapeutische ayurvedische massages. Ze volgde haar scholing bij meerdere meesters in India & Europa. Ze is gediplomeerd door het IIA (Institut International d' Ayurvéda) in India, het CDMTC (Centre de Développement des Méthodes Traditionnelles Chinoises) in Parijs & door YAH vzw.

Ze praktiseert de verschillende ayurvedische massagetechnieken & de energetische chinese massage. Ze werkt als gezondheidsconsulent, waarbij harmonie met de eigen constitutie centraal staat. Ze geeft opleidingen en scholing in ayurveda & massage en START-cursussen binnen YAH vzw.

Peter Marchand

Peter Marchand is geboren in 1963 in België en studeerde filosofie, communicatiewetenschappen en industriële milieuzorg. Hij werd een student van Harish Johari in 1983. Sinds 1986 was hij actief in de ontwikkeling van gezonde en milieubewuste producten. Vanaf 1997 organiseerde hij workshops voor Harish Johari.

Vandaag is hij één van de mede-oprichters van Sanatan Society, een netwerkorganisatie van studenten van Harish Johari (www.sanatansociety.org). Hij reist meermaals per jaar naar India. In 2005 werd zijn boek "The Yoga of Emotion - Ancient Indian Rasa Sadhana" gepubliceerd. In 2007 verscheen zijn 2° boek: "Gyana Yoga - The Yoga of Truth".

Naast zijn werk voor Sanatan Society, geeft Peter gastcolleges & workshops over heel de wereld, en zijn wekelijkse yogales in Gent. Hij werkt mee aan de "VERDIEPINGS-Cursussen Ayurveda" binnen YAH vzw.

• Praktisch

§ Hoe inschrijven:

Zich aanmelden gebeurt a.d.h.v. het on-line inschrijvingsformulier.

Inschrijvingen gebeuren in volgorde van ontvangst van het cursusgeld of het voorschot op rekening **000-3255099-70** van **YAH vzw**, IBAN: BE60 0003 2550 9970; BIC: BPOTBEB1.

Daar wij officieel erkend zijn als Opleidingsinstituut voor Beroepsopleidingen door het FOD, zijn onze cursussen & opleidingen vrijgesteld van BTW.

§ Betaalwijzen:

Bij betaling van meerdere cursussen in één keer hebben wij minder administratieve & boekhoudkundige kosten.

Dit voordeel zetten wij om in een voordeel voor de deelnemers onder vorm van een korting.

• Voor betaling van een **Gediplomeerde Beroepsopleiding** geldt hetvolgende:

- Men betaalt het lesgeld voor een volledig studiejaar in 1 keer: ± 10% korting op de basis-prijs.
- Men betaalt het lesgeld voor een volledig studiejaar in 2 keer: ± 7% korting op de basis-prijs.
- Men betaalt het lesgeld dmv een permanente opdracht: ± 3% korting op de basis-prijs
- Men betaalt het lesgeld per afzonderlijke cursus: idem als voor losse cursussen (zie hieronder).

Prijzen beroepsopleidingen: zie volgende pagina

• Voor **losse cursussen** zijn er 3 mogelijkheden van betaling (**prijzen zie p.21-22**):

[1] Basis-prijs: men betaalt de helft als **Voorschot** bij inschrijving, en het **Saldo** ter plaatse

[2] Betaling in één keer via overschrijving:

voor 1 cursus: - 5€ .

per bijkomende cursus in één keer betaald: -10€ korting

Deze administratieve kortingen gelden per cursus, ongeacht de kostprijs van de cursus.

Voor de Zuiverings-kuurweek & Yoga & Ayurveda elke dag geldt een afzonderlijke regeling.

[3] Gespreide Maandelijks Betaling met Permanente Opdracht zonder toeslag:

Mogelijk vanaf 500€ cursusgeld. Uw plaats wordt gereserveerd voor de gekozen cursussen.

§ Annulatievoorwaarden:

Men kan wegens dringende redenen een deelname aan een module "verschuiven" naar een andere module.

Overgemaakte bedragen kunnen niet teruggevorderd worden.

LOCATIES

§ Cursus-adres:

Kruidenboerderij "DE BLOEIENDE GAARDE"

Bellestraat 55, B-9280 Lebbeke

§ Stage-adres:

"Le Tchession"

1 rue R. de Brialmont, B-4960 Xhoffraix (Malmédy)

CONTACT

Voor alle info:

»YAH« vzw/asbl. J. Duquesnoyalaan 8, 9051 St.Denijs-Westrem (Gent), BELGIUM

+32//0493/597.221

site: www.yoga-ayurveda.org email: secretariaat-yah@telenet.be

• Prijzen beroepsopleiding

- **modulair**, volgens zelf gekozen volgorde (ongeacht de totale looptijd): prijs idem volgens betaalwijze
- **kennismakings-formule**: Men schrijft zich in voor een eerste cursus-weekend. Daarna beslist men om de opleiding te volgen. Dan kan men het bedrag dat men betaalde voor die cursus aftrekken van de totale kostprijs (al naar gelang de dan gekozen betaal-formule).

• **AYURVEDISCH WELLNESS-MASSEUR**

voor de volledige opleiding (11 weekends, examens inbegrepen):
bij betaling in 1 keer 1.450 €
bij betaling in 2 keer 2 x 750 € (totaal 1.500 €, 2de betaling vóór eind januari)
bij betaling met permanente opdracht 12 x 130 € (totaal 1.560 €)

• **AYURVEDISCH MASSEUR.**

totale opleiding: 2 jaar x 11 weekends (examens inbegrepen)
bij jaarlijkse betalingen: 2 x 1.450 € : algemeen totaal 2.900 €
bij halfjaarlijkse betalingen: 4 x 750 €: algemeen totaal 3.000 €
bij betaling met permanente opdracht: 24 x 130 €: algemeen totaal 3.120 €

• **AYURVEDISCH CONSULENT.**

totale opleiding: 2 studiejaar (750 uren)

- 1ste & 2de studiejaar
jaarlijks 1.200 € = 2.400 €
half-jaarlijks: 4 x 625 € = 2.500 €
permanente opdracht: 20 x 130 € = 2.600 €
- Kuurweek (pré-stage) + kuur-stage-week [2de tot 4de studiejaar].
betaling in 1 keer: 750 €
permanente opdracht: 6 x 130 € (totaal 780 €) 780 €
- totaalbedrag voor de 2 studiejaar
jaarlijkse betalingen: 1.200 + 1.200 + 750 = 3.150 €
half-jaarlijkse betalingen: (4 x 625 = 2.500) + 750 = 3.250 €
permanente opdracht: 130 € x 26 maand = 3.380 €

• **AYURVEDISCH PRACTITIONER.**

totale opleiding: 4 studiejaar (1.000 uren)

- 1ste & 2de studiejaar
jaarlijks 1.200 € = 2.400 €
half-jaarlijks: 4 x 625 € = 2.500 €
permanente opdracht 20 x 130 € = 2.600 €
- 3de & 4de studiejaar (bedrag voor de 2 jaren).
betaling in 1 keer: 1.450 €
betaling in 2 keer: 2 x 750 € = 1.500 €
permanente opdracht: 12 x 130 € = 1.560 €
- Kuurweek (pré-stage) + kuur-stage-week [2de tot 4de studiejaar].
betaling in 1 keer: 750 €
permanente opdracht: 6 x 130 € = 780 €
- totaalbedrag voor de 4 studiejaar
jaarlijkse betalingen = 1.200 + 1.200 + 1.450 + 750 = 4.600 €
half-jaarlijkse betalingen = (4 x 625 = 2.500) + (3 x 750 = 2.250) = 4.750 €
permanente opdracht = 130 € x 38 maand = 4.940 €

• MODULAIR

- Volgordes - te respecteren bij het zelf bepalen/aanpassen van het verloop -

• **Massage-Cursussen te volgen in VASTE volgorde:**

- » Massage ABHYANGA (WE 1 » 2)
  - + Zuiverende Lichaamsmassage
  - » Massage ABHYANGA (WE 1 » 2)
  - + Meditatieve Ontspanningsmassage
  - » Stages Masseur:
- ➔ Intensieve Training:
Specifieke Massage Toepassingen
  - ➔ Intensieve Massage Training:
Proprioceptis & Pranayama
  - ➔ Enkel mogelijk vanaf het 2de jaar of na het volgen van
>75% van alle specifieke Massage-Cursussen

• **Massage-Cursussen te volgen in willekeurige volgorde:**

- * Marma Massage (WE 1 » 2)
- * Ayurvedische toepassingen uit de pancha karma traditie
- * Anti-stress massage met Shirodhara
- * Zuiverende Lichaamsmassage
- * Zuiverende Gezichtsmassage

• **Algemene Ayurveda-Cursussen te volgen in VASTE volgorde:**

- » Dosha's & Zuivering (WE 1 » 2 » 3)
  - » Ayurvedisch Vegetarisch Koken
  - » Stages Practitioner:
Praktijk Cursus Zuivering (pré-stage)
- ➔ Intensieve ayurveda studie (deel 1 » 2)
  - ➔ Kruiden & Recepten
  - ➔ Praktijk Cursus Zuivering (stage)

• **Algemene Ayurveda-Cursussen te volgen in willekeurige volgorde:**

- * Chakra Workshop
- * Cursus Numerologie
- * Praktijk Weekend "Yoga & Ayurveda voor elke dag"
- * Medische basiskennis
- * De kunst van het helpende gesprek

• **Wettelijke bepalingen:**

• **'Massage'**

valt in België wettelijk onder 3 categoriën , elk met hun eigen regelgeving!

1) **Schoonheids-Massages:** hebben de bedoeling het lichaam mooier te maken of mooi te houden.

Hiervoor dient men óf dagonderwijs te volgen óf het diploma 'schoonheidsmasseur' te behalen via het ministerie van economische zaken (of via een door hen erkend organisme zoals bvb. SYNTRA). Een vestigingsattest is noodzakelijk.

2) **Welzijns- (wellness) of Ontspannings-Massages.**

Men heeft voor het uitoefenen van wellness-massages geen opgelegde opleiding noch vestigingsattest nodig. Het is niet omdat veel schoonheidsinstituten ook wellness-massages aanbieden, dat er een vestigingsattest voor nodig is.

3) **Niet-Conventionele Praktijken** volgens de wet 'Colla'

Voor het uitoefenen van **helende (therapeutische) massages** dient men aangesloten te zijn bij een wettig erkende beroepsvereniging. Algemeen wordt een opleiding van 400 lesuren als standaard gehanteerd.

Deze derde categorie wordt ook genoemd: 'Complementaire en Alternatieve Methodes in hulpverlening' (CAM).

• **'Gezondheids-begeleiding'**

valt in België wettelijk ook onder de wet 'Colla'

Iedereen die in België wil werken als hulpverlener in de complementaire gezondheidszorg (Niet-Conventionele Praktijken) moet aangesloten zijn bij een erkende beroepsvereniging. Dit geldt dus voor homeopaten, osteopaten, naturopaten, acupuncturisten & chiropraktors, alsook voor gezondheids-begeleiders, -beoefenaars, -consulenten en voor Ayurvedische Practitioners.

Algemeen wordt een opleiding van 800 lesuren als standaard gehanteerd.

• **Onze Opleidingen**

Mbt. de opleiding **Ayurvedisch Wellness Masseur** (1 jaar): Geen vestigingsattest nodig.
Mbt:

* de opleiding **Helend Ayurvedisch Masseur** (2 jaar)

* de opleiding **Ayurvedisch Practitioner** (4 jaar)

* de opleiding **Ayurvedisch Consulent** (2 jaar)

Men dient aangesloten te zijn bij een wettig erkende beroepsvereniging.

Het diploma "Helend Ayurvedisch Masseur" van YAH vzw is door de wettelijk erkende beroepsvereniging NATUROPATHICA geaccrediteerd. Voor de diploma's "Ayurvedisch Consulent" & "Ayurvedisch Practitioner" is de accreditatie lopende. D.w.z.: wie lid wil worden van NATUROPATHICA zal de kwaliteit van zijn opleiding niet moeten bewijzen. [Voor de opleidings-onderdelen "medische basiskennis" & "therapeutische vaardigheden" (facultatief voor sommigen) verwijzen we naar de opleidingen die door NATUROPATHICA worden ingericht.]

www.naturopathica.be

